

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.018/2021/7. szám

A felperes:

felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

Ügyvédi Iroda (cím1)

Az alperesek:

alperes1 (cím2) I. rendű;

alperes2 (cím1) II. rendű;

alperes3 (cím4) III. rendű

Az alperesek képviselője:

Ügyvédi Iroda (cím3) I. rendű alperesért

Ügyvéd (cím4) III. rendű alperesért

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

felperes 25. sorszám alatt

A per tárgya:

szerződés érvénytelenségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Szekszárdi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

15.P.20.196/2020/24. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 40.460 (negyvenezer-négyszázhatvan) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes mint adós, a II. rendű alperes mint egyetemleges adóstárs és az I. rendű alperes között 2007. november 7. napján „Hitelkiváltási célú és szabadfelhasználású, deviza alapú” megnevezésű kölcsönszerződés jött létre.
- [2] A kölcsön devizaneme svájci frank (CHF), a hitelkeret összege 35.980 CHF, a jóváhagyott forint összeg 4.650.000 forint, a kölcsön összege 4.650.000 forintnak a bank által alkalmazott,

a szerződés megkötésének napján érvényes, a magánszemélyekre vonatkozó folyósítási devizaárfolyam alapulvételével számított deviza-ellenértéke volt, de nem több, mint a hitelkeret összege. A szerződés hatálybalépésének napja 2007. november 8. napja, míg lejáratá 2027. november 8. napja, a kölcsön futamideje 240 hónap.

- [3] A kölcsönhöz kapcsolódó éves ügyleti kamat mértéke 7,25%-ban, a kamatperiódusok hossza 12 hónapban, az éves kezelési költség mértéke 0,00%-ban, a törlesztő részlet várható kezdő összege 248.82 CHF-ban, az első törlesztő részlet esedékessége 2007. december 8. napjában, míg a további törlesztő részletek esedékessége minden hónap 8. napjában került meghatározásra azzal, hogy a törlesztő részletek száma 240. A teljes hiteldíj mutató (THM) mértéke 8,26%-ban került feltüntetésre, a kölcsön biztosítékaul a felperes helységi hrsz alatti ingatlana szolgált.
- [4] A bank és az adós megállapodtak, hogy a bank az adós részére, a szerződés hatályba lépésének napján megnyitja a hitelkeretet, amelynek a terhére a szerződés szerinti feltételekkel kölcsönt nyújt az adós számára, az adós pedig köteles a kölcsön és annak a szerződés szerinti járuléka megfizetésére. Az adós – a hitelkeret terhére – a szerződésben jóváhagyott forint összegnek a bank által alkalmazott, a szerződés megkötésének napján érvényes, a magánszemélyekre vonatkozó folyósítási devizaárfolyamon számított deviza-ellenértékével egyenlő deviza összegű kölcsönt vehet igénybe. Amennyiben a jóváhagyott forint összegnek a bank által alkalmazott, a szerződés megkötésének napján érvényes, a magánszemélyekre vonatkozó folyósítási devizaárfolyamon számított deviza-ellenértéke kevesebb, mint a hitelkeret összege, akkor a hitelkeret igénybe nem vett része a szerződés hatályba lépésének napján törlésre kerül. Az adós tudomásul vette és elfogadta, hogy a bank a folyósított kölcsönt, a kamatot, a kezelési költséget és a folyósítási jutalékot, továbbá a lejárt tőke-, kamat- és kezelési költség-tartozást, valamint azok késedelmi kamatát a hitelkeret devizanemében tartja nyilván, és emiatt a kölcsön, illetve a tartozás forintban kifejezett összege a bank által alkalmazott mindenkori, a magánszemélyekre vonatkozó deviza eladási árfolyam függvényében változhat.
- [5] A kölcsönszerződés II. részében szereplő Szerződési feltételek 10. pontja „Egyéb kikötések és nyilatkozatok” címszó alatt 10.6. pontjában rögzíti az adós nyilatkozatát, amely szerint elismeri, hogy a banktól azt az előzetes felvilágosítást, amely szerint deviza alapú kölcsön vonatkozásában árfolyamkockázata keletkezhet, megértette, és az adós kijelenti, hogy ezen információ ismeretében is igénybe kívánja venni a kölcsönt a szerződésben foglaltak szerint.
- [6] A Vegyes rendelkezések 11.1. pontja szerint az adós kijelentette, hogy a bank a részére a szerződés megkötését megelőzően átadta az Általános Üzleti Feltételeit, Lakossági Üzletszabályzatát és Hirdetményét, amelyek tartalmát megismerte, elfogadta és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismeri el. A szerződés 11.2. pontja rögzíti, hogy a szerződésben nem szabályozott kérdésekben a vonatkozó jogszabályi előírások, a Bank Általános Üzleti Feltételei, Lakossági Üzletszabályzata, valamint a mindenkor érvényes Hirdetménye az irányadóak.
- [7] Az I. rendű alperes a kölcsönszerződés megkötését megelőzően, 2007. október 8. napján írásbeli Kockázatfeltáró Nyilatkozatban tájékoztatta a felperest és a II. rendű alperest a kölcsönben rejlő kockázatokról. A nyilatkozat többek között tartalmazta, hogy a deviza alapú hitel alatt olyan hitel értendő, amelynek összege nem magyar forintban (HUF), hanem az igényelt devizanemben, például euróban (EUR), vagy svájci frankban (CHF) kerül meghatározásra. Az adósok kijelentik, hogy tudomásuk van arról, hogy a hitelt folyósító pénzintézet a hitelt forintban bocsátja rendelkezésükre, de tartozásukat devizában tartja nyilván, a hitel részükről történő visszafizetése is forintban történik. Amennyiben a deviza alapú hitel devizaneme és a forint közötti árfolyam változik, az hatással lesz mind a folyósítandó hitelösszeg, mind a tőkét és kamattartozást is magában foglaló törlesztőrészletek,

valamint egyéb devizában nyilvántartott járulékok, költségek nagyságára. Abban az esetben, ha a futamidő alatt a forint árfolyama erősödik, úgy kevesebb forintot kell fizetniük a devizában nyilvántartott törlesztőrészletek ellenértékéért, amennyiben gyengül, úgy fizetési terheik nőnek. Lehetőségük van ugyanakkor arra, hogy a futamidő alatt a bank kérelmükre a még fennálló tőketartozás összegét magyar forintra konvertálja. Az írásbeli Kockázatfeltáró Nyilatkozatban az adósok elismerték, hogy a banktól a deviza alapú hitel igénybevételével összefüggésben felmerülő kockázatokról – különös tekintettel az árfolyamkockázatokra – a szükséges tájékoztatást megkapták és megértették. Elismerték továbbá, hogy a bank felhívta a figyelmüket a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete honlapjára (www.pszaf.hu), amelyen „A fogyasztókért” menüpont „Válasszon terméket” rovatában, az „Ingatlanfedezetű, devizaalapú hitelek” cím alatt szintén található információ a deviza alapú hitelekkel, azok költségeivel és az alkalmazott árfolyamok számításával kapcsolatban. Az adósok egybehangzóan kijelentették, hogy a deviza alapú hitelt a fentiek ismeretében is igénybe kívánják venni, annak kockázatait kizárólag ők viselik, és egyben kötelezettséget vállaltak arra is, hogy a devizaárfolyamok változását a hitelszerződés hatálya alatt folyamatosan figyelemmel kísérik.

- [8] Az I. rendű alperes a kölcsönt a 2007. november 8. napján kelt folyósítási és fizetési értesítő szerint folyósította, az adósok rendelkezésére bocsátott összeg megfelelt a jóváhagyott forint összegnek, azaz 4.650.000 forintnak.
- [9] A szerződő felek a kölcsönszerződést két alkalommal módosították, 2009. július 1. napján, valamint 2011. június 10. napján, a kölcsön futamidejét meghosszabbították 2038. január 8. napjáig, majd 2043. április 8. napjáig.
- [10] Az I. rendű alperes a kölcsönszerződésből eredő 12.076.805 forint követelését 2017. november 28. napján a III. rendű alperesre engedményezte.
- [11] A felperes keresetében kérte a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását, és az érvénytelen szerződés hatályossá nyilvánítását. Az érvénytelenséget a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: 1996. évi CXII. törvény) 213.§ (1) bekezdés a) és e) pontjára alapította, emellett hivatkozott arra is, hogy a felső korlát nélküli árfolyamkockázat fogyasztóra terhelése tisztességtelen szerződési feltétel a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi IV. törvény) 209.§ (1) bekezdése és 209/A.§ (2) bekezdése alapján. Előterjesztette a saját elszámolását, amely szerint az alperes által a törvényi elszámolásban kimutatott 10.096.130 forinttal szemben tartozása 5.015.102 forint, a vitatott összeg 5.081.028 forint.
- [12] Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy a kölcsönszerződés tartalmazta a szerződés tárgyát, amely 4.650.000 forintnak a bank által alkalmazott devizaárfolyam alapulvételével számított deviza-ellenértéke, de nem több mint a hitelkeret összege. Álláspontja szerint nem szükséges, hogy a folyósított összeg, illetve a törlesztőrészletek összege tételesen szerepeljen a szerződésben, az is elégséges, ha azok kiszámítható módon kerültek meghatározásra. A kölcsönszerződés aláírását megelőzően Kockázatfeltáró Nyilatkozatban tájékoztatta a felperest és a II. rendű alperest a szerződéses ügyletben rejlő kockázatokról, ami világosan és érthetően tartalmazta a jogszabály által megkövetelt tájékoztatást az árfolyamkockázat vonatkozásában.
- [13] A III. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, ellenkérelmében csatlakozott az I. rendű alperes érdemi ellenkérelmében foglaltakhoz.
- [14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest az I. rendű alperesnek 200.000 forint, a III. rendű alperesnek 100.000 forint perköltség megfizetésére. Álláspontja szerint a felek a kölcsönszerződés lényeges szerződési feltételeiben – a hitelező által folyósítandó kölcsön összegében és az adós visszafizetési kötelezettségében –

megállapodtak, így közöttük a szerződés létrejött. Felhívta a Kúria 6/2013. számú Polgári jogegységi határozata indokolásának III.2.a. pontját, amely szerint deviza alapú kölcsönszerződés esetén a kölcsön forintban is meghatározható, amennyiben a szerződés egyéb rendelkezéseiből következően egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül megállapításra; ez a meghatározási mód nem sérti az 1959. évi IV. törvény 523.§-ában írtakat. Utalt az 1/2016. számú Polgári jogegységi határozat 1. és 2. pontjában kifejtettekre, amely szerint sem a kölcsönadott összegnek, sem a törlesztőrészleteknek nem szükséges tételesen szerepelniük a szerződésben; annak van jelentősége, hogy azok kiszámítható módon legyenek meghatározva. Összességében úgy foglalt állást, hogy a kölcsönszerződés nem sérti az 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdés a) pontját, mert rögzítésre került a kölcsön összege, amely 4.650.000 forintnak az I. rendű alperes által alkalmazott, a szerződés megkötésének napján érvényes, a magánszemélyekre vonatkozó folyósítási devizaárfolyam alapulvételével számított deviza-ellenértéke, de nem több, mint a hitelkeret összege.

[15] Az elsőfokú bíróság a felperesnek az 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdés e) pontjára történő hivatkozását is alaptalannak találta, mert a perbeli kölcsönszerződés I.2. pontja tartalmazta a törlesztő részletek számát, azok összegét kiszámítható módon, és a törlesztési időpontokat is a Kúria jogegységi határozatában támasztott elvárásoknak megfelelően.

[16] A szerződéskötést megelőzően, 2007. október 8. napján kelt, mind a felperes, mind az II. rendű alperes által aláírt Kockázatfeltáró Nyilatkozat az elsőfokú bíróság álláspontja szerint világosan és érthetően tartalmazta a jogszabály által megkövetelt tájékoztatást az árfolyamkockázat vonatkozásában, egyértelműen felhívta a felperes figyelmét arra, hogy a hitel futamideje alatt a hitel devizaneme és a forint közötti árfolyam változhat, amely nem csak a törlesztő részletek nagyságára, hanem az egyéb devizában nyilvántartott járulékok, költségek nagyságára is kihatással van, befolyásolja a tőke- és kamattartozást is. Leírta továbbá az árfolyamkockázat lényegét, az árfolyamváltozás és a fizetési kötelezettség összefüggését (működési mechanizmusát), világosan és közérthetően tartalmazta, hogy e kockázatot kizárólagosan az adósok kötelesek viselni. A tájékoztatás megfelel a Kúria 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatának, valamint az Európai Unió Bírósága ítéleteiben foglalt követelményeknek. A tájékoztatásnak az Európai Unió Bírósága C-227/18. számú végzése alapján azt nem kellett kifejezetten tartalmaznia, hogy az árfolyamváltozás, a felperes helytállási kötelezettsége felső korlát nélküli. A tájékoztatás szövegéből – figyelemmel arra is, hogy az kifejezetten felhívta az adósok, ily módon a felperes figyelmét arra, hogy az árfolyam kedvezőtlen alakulása esetén a bank pótfedezet, illetve előtörlesztés előírására is jogosult – az átlagosan tájékozott fogyasztó számára is egyértelműen nyilvánvaló, hogy az árfolyam változásból eredő terhei jelentősen, nem elhanyagolható mértékben növekedhetnek. Azt pedig a felperes nem bizonyította, hogy az I. rendű alperestől olyan tájékoztatást kapott volna, amelynek folytán alappal feltételezhette, hogy az árfolyamváltozás bekövetkezésének esélye csekély, az árfolyamváltozás mértéke korlátozott.

[17] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljesítését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Fellebbezését azzal indokolta, hogy a szerződés nem tartalmazza azt a meghatározott pénzösszeget, amit a bank az adósok rendelkezésére bocsát, a tartozás devizaösszege ismeretének hiányában a törlesztőrészletek összegét sem lehet meghatározni, ami kizárja az ellenszolgáltatásban, a visszafizetendő pénzösszeg mértékében való megállapodás lehetőségét. Fenntartotta ezért azt a hivatkozását, hogy a kölcsönszerződés a 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdés a), illetve e) pontja alapján semmis. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen következtetett arra, hogy a törlesztőrészlet összege a szerződés adataiból meghatározható, megállapítását nem indokolta megfelelően és nem jelölte meg azokat az adatokat sem, amelyek alapján a törlesztőrészlet kiszámítható. Változatlanul

állította, hogy az árfolyamkockázat áthárítására vonatkozó perbeli szerződési feltétel tisztességtelen, mert a szerződés megkötése során az I. rendű alperes képviselőjében eljáró személyektől az írásbeli tájékoztatással ellentétes, kifejezett és konkrét olyan tájékoztatást kapott, amelyre tekintettel alappal feltételezte, hogy az árfolyamkockázat nem valós, az a szerződés tartama alatt nem következik be, vagy annak mértéke korlátozott, számottevően nem nőhet a törlesztőrészlet összege. Fellebbezésében a szerződés érvénytelenségét az 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdés b) és c) pontjai szerinti semmisség miatt is kérte megállapítani, mert az ott írt tartalmi követelményeknek sem felel meg. Azt is sérelmezte, az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az I. rendű alperes a követeléseösszagszerűségét nem bizonyította és a törvény erejénél fogva semmis árfolyamrésből és egyoldalú szerződésmódosításból fakadó követelést érvényesített.

- [18] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. A II. és III. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.
- [19] A fellebbezés nem alapos.
- [20] A másodfokú bíróság a fellebbezés kapcsán előre bocsátja, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban előterjesztett kereseti kérelmében a kölcsönszerződés 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdés b) és c) pontja szerinti semmisségére, az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót téves feltüntetésére, és a szerződéssel kapcsolatos összes költség (ideértve kamatokat, járulékokat) valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékének hiányára nem hivatkozott.
- [21] A 1952. évi III. törvény 247.§ (1) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet. Keresetváltoztatás alatt a kereset per tárgyát képező elemeinek, a keresettel érvényesített jog, az annak alapját képező tényállás és a kereseti kérelem bármelyikének megváltoztatását kell érteni. A kölcsönszerződések 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdés b) és c) pontjain alapuló semmisségre hivatkozással a felperes a fellebbezési eljárás során igényét új tényre, illetve jogalapra hivatkozással kívánta érvényesíteni, amely azonban meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősül, ezért érdemi elbírálására a másodfokú eljárásban nem volt lehetőség.
- [22] Hangsúlyozza a másodfokú bíróság azt is, hogy a pert a felperes, mint adós indította a hitelező ellen a kölcsönszerződés érvénytelensége jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt. Az alperes a perben a felperessel szemben a szerződésből eredő követelést – így érvénytelen szerződési kikötésre alapított igényt –, amelynek összagszerűségét bizonyítania kellett volna, nem érvényesített, ezért az erre alapított fellebbezési hivatkozás a felek jogvitájában nem volt értelmezhető, így érdemben elbírálnak sem.
- [23] Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi következtetéseivel és érdemi döntésével is egyetértett.
- [24] Az 1959. évi IV. törvény 205.§ (2) bekezdése értelmében a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Visszterhes szerződés esetén lényeges tartalmi elem a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás meghatározása. Kölcsönszerződésnél – az 1959. évi IV. törvény 523.§ (1) bekezdése szerint – a hitelező által nyújtott szolgáltatás a szerződésben meghatározott pénzösszeg adós rendelkezésére bocsátása, az adóst terhelő ellenszolgáltatás pedig a kölcsön összegének szerződés szerinti visszafizetése. Ennek megfelelően a kölcsönszerződés létrejöttéhez a feleknek meg kell állapodniuk egyrészt a hitelező által folyósítandó kölcsön összegében, másrészt az adós visszafizetési kötelezettségében, valamint az 1959. évi IV. törvény 523.§ (2) bekezdésére figyelemmel a fizetendő kamatban. Az adós által teljesítendő törlesztőrészletek számának, összegének és esedékességének megjelölése a visszafizetési kötelezettség meghatározásának egyik lehetséges módja, a kölcsönszerződés létrejöttének

azonban nem szükségszerű feltétele; ennyiben a kölcsönszerződés létrejötte és a 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdés a) és e) pontjában foglaltaknak való megfelelés eltérő szempontok szerinti értékelést igényel. A felperes fellebbezésében alaptalanul állította, hogy a kölcsön forintban kifejezett összege figyelembevételével nem állapítható meg a szerződés tárgya, és a szerződésnek az adós által forintban visszafizetendő teljes összeget is tartalmazni kellene, ez ugyanis az árfolyamváltozás bizonytalansága miatt nem is lett volna lehetséges.

[25] A felperes a szerződés létrejötte szempontjából tévesen tulajdonított ügydöntő jelentőséget annak a körülménynek, hogy az I. rendű alperes a szerződésben hitelkeretet határozott meg, ugyanis a szerződést a fellebbezésben foglaltakkal szemben nem lehet kizárólag kiragadott fogalommeghatározások útján értelmezni. Az értelmezés polgári jogi szabályai szerint, az 1959. évi IV. törvény 207.§ (1) bekezdése alapján abból kell kiindulni, hogy a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel, a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint a nyilatkozatot miként kellett értenie. A perbeli esetben egyértelmű, hogy az I. rendű alperes kötelezettséget vállalt meghatározott pénzüsszeg rendelkezésre bocsátására; ezt a felperes sem értelmezhetette másként. Ebben a vonatkozásban nyer jelentőséget a BH2018.230. számú eseti döntésben is hangsúlyozott tényleges folyósítás és annak elfogadása, mert az a felek közötti értelmezési egyezőségét alátámasztja. Nem kétséges az sem, hogy a hitelkeret meghatározását a deviza alapú kölcsön forintösszeghez kötöttsége indokolta: a kölcsön összege (a deviza ellenérték) előre meghatározott, de a szerződéskötés időpontjában számszakilag még nem ismert árfolyamtól függött, elvileg pedig nem lehetett kizárni az átszámítás időpontjáig bekövetkező olyan mértékű árfolyamváltozást sem, ami már a felek szerződési akaratán túlmutató deviza összegű kölcsönt eredményezhetett volna; az ebben rejlő bizonytalansági tényező kiiktatására volt alkalmas a hitelkeret (mint felső limit) összege. Az 1959. évi IV. törvény 522.§-a szerinti bankhitelszerződés általában a később kötendő kölcsönszerződés alapja, nem kizárt azonban, hogy a hitelkeret pénzintézet általi biztosítása mellett a felek egyidejűleg a kölcsönszerződést is megkössék, ami a perbeli esetben kétséget kizáróan bekövetkezett.

[26] Ahogy arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt, a 6/2013. Polgári jogegységi határozatban a Kúria kifejtette, hogy a deviza alapú kölcsönszerződésekben két tipikus módja van a kölcsönösszeg meghatározásának. Az egyik szerint a kölcsönt devizában határozzák meg és a szerződés egyéb rendelkezései nem hagynak kétséget afelől, hogy a devizát a szerződésben meghatározott időpontban és árfolyamon át kell számítani forintra. Ezt az összeget folyósítja a pénzügyi intézmény, az adósnak pedig a kölcsönadott devizának megfelelő összeget és annak járulékait kell visszafizetnie forintban az esedékességkori árfolyam figyelembevételével. A másik szokásos meghatározási mód, hogy a kölcsönt forintban határozzák meg, de a szerződés egyéb rendelkezéseiből következően egyértelmű, hogy az devizában kerül megállapításra. Egyik meghatározási mód sem sérti az 1959. évi IV. törvény 523.§-ában írtakat és az 1/2016. Polgári jogegységi határozat szerint mindegyik megfelel az 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek is. A kölcsön összegét a szerződő felek meghatározták: a kölcsönösszeg a szerződés I.1. pontjának megfelelően az adós által igényelt 4.650.000 forintnak a folyósítást megelőző banki munkanapon érvényes, a magánszemélyekre vonatkozó folyósítási devizaárfolyam alapulvételével számított deviza ellenértéke volt, ami a folyósítás napján nem lehetett több, mint a hitelkeret 35.980 CHF összege. A kölcsönadott összeg így nem tételesen, de kiszámítható módon lett meghatározva.

[27] A fentiekben már kifejtettek szerint a kölcsönszerződés 1.2. pontja egyértelműen meghatározza a kölcsön tárgyát, így az elsőfokú bíróság helytálló következtetése szerint az 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti érvénytelenségi ok nem áll fenn.

- [28] Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra is, hogy a 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdés e) pontjának való megfeleléshez nem szükséges, hogy a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződésben a törlesztések összege tételesen szerepeljen, az is elegendő, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – kiszámítható módon tartalmazza a törlesztőrészletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A törlesztőrészletek összege kiszámíthatónak tekintendő, ha a szerződés rögzíti legalább azokat az adatokat és azt a számítási módot, amelyek alapján a törlesztőrészletek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztőrészletek esedékességekor pontosan meghatározható (6/2013. Polgári jogegységi határozat, 1/2016. Polgári jogegységi határozat). A fellebbezésben foglaltakkal ellentétben a felek szerződése tartalmaz rendelkezést az annuitásos számítási módra az ÁSZF III.13.3. pontja szerint. Vitathatatlan, hogy az annuitásos módszer nem csupán egy egyszerű matematikai művelet, hanem bonyolult számítási mód, a felperes ugyanakkor annak ismeretében írta alá a kölcsönszerződést, hogy az I. rendű alperes ezzel a számítási módszerrel fogja kiszámítani a törlesztőrészleteket. Az annuitásos törlesztőrészlet számítás képletéről tájékozódó felperes nem volt elzárva annak lehetőségétől, hogy az alkalmazott számítási módszer ismeretében ellenőrizze, ellenőriztesse az I. rendű alperes számítását, illetve az általa közölt törlesztőrészletek összegét.
- [29] Osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság indokait a perbeli ügylet árfolyamkockázatának feltárása kapcsán is; az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltételek tisztességtelen jellege, emiatt a szerződés érvénytelensége az 1959. évi IV. törvény 209/A.§ (2) bekezdés alapján, figyelemmel az 1959. évi IV. törvény 209.§ (4) és (5) bekezdésére, nem volt megállapítható. A felperes a tájékoztatás hiányára iratellenesen, a nem megfelelő volta miatti tisztességtelenségre alaptalanul hivatkozott. A kockázatfeltáró nyilatkozatból a fellebbezésben foglaltakkal ellentétben kitűnik, hogy az árfolyamkockázatnak nincs felső határa, illetve a kedvezőtlen árfolyamváltozás a kölcsön futamideje alatt bekövetkezhet. A kockázatfeltárás a 1996. évi CXII. törvény 203.§ (6) és (7) bekezdése szerint tartalmazza az árfolyamkockázat ismertetését és annak a törlesztőrészletre gyakorolt hatását. Mindezek tudomásulvételét a felperes aláírásával igazolta. Ahogyan arra az elsőfokú bíróság a 6/2013. Polgári jogegységi határozat nyomán helyesen mutatott rá, a pénzügyi intézmény tájékoztatásának ki kell terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére és arra, hogy az milyen hatást gyakorol a törlesztő részletekre, azonban nem kell kiterjednie az árfolyamváltozás mértékére, annak felső határára. A perbeli esetben az I. rendű alperes által összeállított, kockázatfeltáró nyilatkozatnak minősülő tájékoztatás világos és egyértelmű, a tartalma közérthető, magában foglalja az árfolyamkockázat ismertetését, az árfolyam változásának lehetőségét, valamint annak törlesztő részletekre gyakorolt hatását. Kellő részletességgel kiterjed tehát minden, a hivatkozott polgári jogegységi határozat szerint szükséges és az Európai Unió Bíróságának C-51/17. számú ítéletében is értékelt kérdésre.
- [30] A 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontja értelmében ha a szerződés egyértelmű megfogalmazása, a megfelelő tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozat ellenére a szerződéskötés során a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatás alapján a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége, vagy az bizonyos mértékben korlátozott (van egy maximuma) a szerződés a nem megfelelő (téves, félreérthető, nem egyértelmű) tájékoztatással érintett rendelkezése tisztességtelen, amely a szerződés részleges vagy teljes érvénytelenségét eredményezi. Ez az eset áll fenn, ha a fogyasztó az árfolyamváltozás várható alakulásáról, maximális mértékéről a pénzügyi intézménytől, annak képviselőjétől konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek, valótlannak bizonyult tájékoztatást kapott. Ebben az esetben a szerződés a nem megfelelő (téves, félreérthető, nem egyértelmű) tájékoztatással érintett rendelkezése tisztességtelen, amely a szerződés részleges vagy teljes érvénytelenségét eredményezi.

- [31] Az elsőfokú bíróság tájékoztatásának megfelelően a felperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy a szerződés megkötése során az I. rendű alperes képviselőjében eljáró személytől az írásbeli tájékoztatással ellentétes, kifejezett és konkrét olyan tájékoztatást kapott, amelyre tekintettel alappal feltételezte, hogy az árfolyamkockázat nem valós, az a szerződés tartama alatt nem következik be, vagy annak mértéke korlátozott, számottevő mértékben nem nőhet a törlesztőrészlet. A felperes – az általa aláírt okiratok tartalmával ellentétes – perbeli nyilatkozata nem volt elegendő annak bizonyítására, hogy a szerződéskötés során a kockázat korlátozottságáról hangzott el tájékoztatás. Az ügyletkötés menetére előadottakból az következik, hogy tanú1 és tanú2 volt jelen, amikor a felperes hivatkozása szerint az őt megnyugtató, az árfolyamkockázatot elbagatellizáló tájékoztatásban részesült, így a tanúk e releváns tényre vallomást tudtak tenni. A tanúk a felperesre nem emlékeztek, arról az általános tájékoztatási gyakorlatról tettek vallomást, hogy a bank szabályzatában elő volt írva egy írásbeli tájékoztatás, amitől eltérően értelmezhető tájékoztatást szóban nem adtak. Elmondták, hogy ennek a hitelnek nem csupán kamat kockázata van, hanem kockázat rejlik az árfolyamváltozásban is, amelynek mértékét és irányát előre nem lehet megmondani. Mindebből nem vonható le az a következtetés, hogy a felperes részére szóban nyújtott tájékoztatásuk szerint a törlesztőrészlet jelentősen nem emelkedhet meg, ami egyébként ellentétes is lenne a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt kockázatfeltárási nyilatkozat tartalmával és a kölcsönszerződés vonatkozó rendelkezéseivel.
- [32] A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokaira is utalva az 1952. évi III. törvény 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [33] Az eredménytelenül fellebbező felperes köteles az I. rendű alperes másodfokú eljárási költségeinek megfizetésére az 1952. évi III. törvény 78.§ (1) bekezdése alapján, melynek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdés a) pontja alapján állapította meg az ügyvédi megállapodásra és a kimutatott ügyvédi tevékenységre figyelemmel.
- [34] A felperes az elsőfokú eljárás során teljes személyes költségmentességben részesült, ezért a le nem rótt 406.500 forint fellebbezési eljárási illetéket a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli.
- [35] A másodfokú bíróság a fellebbezést a veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III.6.) Kormányrendelet 27.§-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2021. április 12.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró